

Fiskeridirektoratet
Postboks 185 Sentrum
Strandgaten 229
5804 BERGEN

Deres ref

Vår ref
24/5461-23

Dato
23. september 2026

Instruks - vurdering av nasjonalitetskravet i deltakerloven

Departementet vil vise til at vi i dag har besluttet ikke å gå videre med å vurdere omgjøring av Fiskeridirektoratets vedtak 3. juli 2024 om godkjenning av eierendringer i krillrederiet Aker Biomarine Antarctic AS, senere Aker Qrill Company AS, jf. forvaltningsloven § 35.

Departementet vil i den forbindelse knytte noen kommentarer til hvordan nasjonalitetskravet i deltakerloven § 5 skal praktiseres ved behandling av søknad om ervervstillatelse, spesiell tillatelse eller deltakelse i fiske, og ved behandling av melding eller søknad om eierendring, jf. deltakerloven §§ 9, 13, 17 og 21.

Nasjonalitetskravet innebærer blant annet at det er et absolutt krav for tildeling av ervervstillatelse mv. til et rederi for et bestemt fartøy at norske statsborgere direkte eller indirekte eier minst 60 prosent av rederiet og har tilsvarende stemmerett. Nasjonalitetskravet innebærer videre krav til styresammensetning, plassering av hovedkontor og styrets sete. Departementet mener videre at nasjonalitetskravet i deltakerloven § 5 må forstås slik at søknaden også skal avslås dersom det aktuelle eierskapet eller den aktuelle stemmeretten må anses som proforma, selv om de formelle kravene i bestemmelsen skulle være oppfylt.

Departementet vil videre vise til deltakerloven § 11 første ledd som innebærer at en ervervstillatelse skal kalles tilbake dersom fartøyeier ikke lenger fyller vilkårene i deltakerloven § 5. Tilsvarende gjelder for spesielle tillatelser, jf. deltakerloven § 18. Departementet vil be Fiskeridirektoratet følge nøye med på utviklingen i rederier med utenlandske minoritetseiere og reise sak om tilbakekall av relevante tillatelser dersom utviklingen etter at tillatelsene er tildelt tilsier det, for eksempel hvis nasjonalitetskravet i deltakerloven § 5 ikke lenger er oppfylt.

Departementet vil videre vise til at deltakerloven § 5 er en «kan-bestemmelse», dvs. at søknader om ervervstillatelse mv. kan avslås i medhold av det frie forvaltningsskjønn, selv om vilkårene i bestemmelsen og fiskeriregelverket for øvrig er oppfylt. Vi ber om at Fiskeridirektoratet heretter avslår slike søknader i medhold av deltakerloven § 5 dersom personer som ikke er norske statsborgere har en reell innflytelse over rederivirksomheten som ikke står i forhold til den eierandelen de har anledning til å inneha etter § 5. Det er i denne sammenheng nødvendig å se hen til underliggende avtaler og andre omstendigheter som kan begrense de norske statsborgernes innflytelse over rederiet og driften. Det er videre nødvendig å se hen til hvem som har investert i fartøyet og virksomheten for øvrig, og om utlendingers investeringer står i forhold til deres tillatte eierandel, og til vedtatte regler om utbytte og andre inntekter fra selskapet. Dersom f.eks. reglene om utbytte legger til rette for at utenlandske statsborgere i praksis sitter igjen med mesteparten av utbyttet, bør søknaden som hovedregel avslås under henvisning til deltakerloven § 5.

Med hilsen

Elisabeth N. Gabrielsen
ekspedisjonssjef

Silje Wangen Myklebust
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer